

1 i adventstiden

Ur Psaltare och psalm i advent: 301, 24, 311, 312, 303

Texter: Jer 31:31-34, Upp 3:20-22, Matt 21:1-9

Nåd vare med er och frid från Gud vår Fader och Herren Jesus Kristus. Amen.

Låt oss be!

Herres Jesus, du har kommit med nåd och frälsning så som det var utlovat från tidernas begynnelse. Du har löst oss från våra synder och dödens makt och gett oss hoppet om uppståndelse och evigt liv. Sänd din Ande att förnya oss så att vi tjänar dig medan vi väntar din ankomst. Amen.

Advent betyder ankomst. Adventstiden är en förberedelsestid för Messias ankomst och det har styrt valet av texter för första söndagen i adventstiden. Evangelietexten handlar om Jesu ankomst till Jerusalem som den utlovade Fridskonungen för att uppfylla allt som profeterna förutsagt om Messias. Episteln handlar om Jesu ankomst i våra hjärtan som vår Kung och Frälsare. Det sker när vi i tro lyssnar till hans röst. Den gammaltestamentliga texten riktade de troendes blickar framåt mot Messias ankomst och med honom ett nytt förbund som var bombsäkert, det kunde inte misslyckas. Texten börjar med orden: *Se, dagar ska komma, säger Herren, då jag sluter ett nytt förbund*. De troende längtade efter att se de dagarna. Vi är i ett bättre läge. De dagarna har kommit och vi har en utförlig redogörelse för dem i evangelierna och Apostlagärningarna.

Den gammaltestamentliga texten för idag ur Jeremias bok citeras i sin helhet i Hebreerbrevets 8:e kapitel. Det är det längsta sammanhängande citatet ur GT som finns i nya testamentet. Och en predikan över texten fortsätter i Hebreerbrevets 9:e kapitel. Där sägs det bland annat: *Därför är Kristus medlare för ett nytt förbund, för att de som är kallade ska få det utlovade eviga arvet, när han nu med sin död har friköpt oss från överträdelserna under det förra förbundet*. Det var något som de troende på Jeremias tid också behövde höra. Det nya förbundet är det bästa förbund man kan tänka sig, det kräver inget av oss, Kristus är vår Frälsare som har gjort allt för oss. Det nya förbundet är ett förbund som innebär att våra synder är förlåtna och att vi är arvingar till evigt liv.

Jeremia verkade i slutet av Juda kungars regim och fick se templets och Jerusalems förstörelse och hur folket blev bortförda i fångenskap på 500-talet. Det var konsekvensen av folkets avfall från Herren. Det var utsagt i förbundsvillkoren att det skulle gå så om de avföll och började tjäna andra gudar. Större delen av Jeremias bok är domsord över folkets avfall och en maning till omvändelse. Men inte bara det. Så här sa Herren när han blev kallad: *Herren räckte ut sin hand, rörde vid min mun och*

sade till mig: ”Se, jag lägger mina ord i din mun. Jag sätter dig i dag över folk och riken för att rycka upp och bryta ner, förgöra och fördärva, bygga upp och plantera.” Det stycke som är vår text hör till den delen: *att bygga upp och plantera.*

Fram till kapitel 30 har Jeremia förkunnat Guds dom över ett avfälligt folk. Och från kapitel 34 skildras hur domen kommer och folket förs bort i fångenskap. Det hörde till hans kallelse att rycka upp och bryta ner, förgöra och fördärva. Men så däremellan har vi kapitel 30-33 som är som en oas med livets vatten för törstiga själar, ord som bygger upp och planterar. De som tog det allvarligt med Jeremias predikan kunde tro att de inte bara brutit förbundet vid Sinai, utan även att förbundet med Abraham var brutet och att Gud inte längre tänkte sända Frälsaren, så de behövde verkligen höra dessa ord.

Från tidernas begynnelse har Gud utlovat en Frälsare som skulle krossa djävulens hela makt och rike som är synd och död. Sedan gick århundraden, människorna blev fler, jordbruk, teknologi och kultur utvecklades, men även synd och våld. Floden kom och dränkte den dåtida världen. Bara 8 människor räddades och från dem härstammar hela jordens befolkning. Gud upprättade ett nytt förbund med människorna som innebar att det inte skulle komma någon mer världsvid katastrof och som tecken på förbundet satte han regnbågen i skyn. Sedan gick århundraden igen och det verkade på det hela taget som Gud inte gjorde något alls för att uppfylla sitt löfte att sända Frälsaren.

Men så kom förbundet med Abraham. Det innehöll bara ett löfte från Gud och Gud var ensam ansvarig för att det skulle hållas. Det kunde därför inte misslyckas. Det gick ut på att Gud skulle sända Frälsaren i Abrahams släkt som skulle bli till välsignelse för alla folk på jorden, alltså omfatta alla människor. Gud hade nu börjat förbereda ett land, en plats, en släkt för Frälsarens födelse.

Men först blev det en omväg till Egypten. 430 år efter löftet till Abraham slöt Gud ett förbund med Abrahams släkt som han räddat ur slaveriet i Egypten. Det var annorlunda än de första förbunden eftersom det innehöll två parter, Gud och folket. Gud skulle vara deras Gud och de skulle vara hans egendomsfolk om de lyssnade till hans röst och visade sin tacksamhet över räddningen genom att lyda hans bud. Det är bistert att tvingas inse konsekvenserna av ett sådant upplägg. Det borde vara en läxa för alla människor. Vi klarar det inte. Så fort det beror på oss, vårt liv, vår andlighet, vår lydnad, om vi ska få Guds välsignelser så kommer det att misslyckas. Alla religioner i världen har det upplägget och de kommer alla att misslyckas. Inte ens Guds förbund på Sinai lyckades, så mycket mindre då förbund som människor hittat på själva.

Vid Sinai blev Guds heliga vilja nedtecknad på två stentavlor, 10 Guds bud. De lär oss vad Gud vill att vi ska göra och vad vi inte ska göra. De lär oss också något om oss själva. Ser vi tillbaka på de år som gått, vad vi gjort och inte gjort, ja, ser vi tillbaka bara på vår dag så märker vi snart att vi har missat målet. *Vad som ges genom*

lagen är insikt om synd, heter det. Då är det gott att veta att det finns ett bättre förbund som bygger på bättre löften, det nya förbund som utlovas i vår text ur Jeremias bok.

De som tog till sig Jeremias domsord och fick insikt om sin synd, och kanske tänkte att också förbundet med Abraham var brutet och att Gud inte längre tänkte sända Frälsaren - de fick nu försäkrat att så var inte fallet. Gud riktade deras hopp till det förbund han skulle sluta i kommande dagar när den utlovad Frälsaren kom. Det skulle ha ett helt annat upplägg än förbundet på Sinai:

- Jag ska lägga min lag i deras inre
- och skriva den i deras hjärtan.
- Jag ska vara deras Gud,
- och de ska vara mitt folk.
- Då ska de inte mer behöva
- undervisa varandra,
- ingen sin broder och säga:
- ”Lär känna Herren!”
- Alla ska känna mig,
- från den minste av dem
- till den störste, säger Herren,
- för jag ska förlåta
- deras missgärningar
- och aldrig mer minnas
- deras synder.

Förbundet på Sinai var lagens förbund. Men det nya förbund som utlovas ska vara annorlunda. Kristus ska inte komma med några nya lagar. Han ska inte säga: så ska ni göra, så ska ni vara, utan han ska skriva lagen i våra hjärtan. Vi ska inte längre bli tvingade och pådrivna av lagen utan villigt göra det lagen bjuder och orsaken till detta är förbundets karaktär som anges i vers 34, det ska inte vara lagens förbund utan Kristus ska förlåta alla våra missgärningar och inte mer komma ihåg våra synder.

Beskrivningen av det nya förbundet, *att Herren ska lägga sin lag i de troendes inre och skriva den i deras hjärtan*, leder våra tankar också till Apostlagärningarna och Andens utgjutande på pingstdagen. I sin pingstpredikan säger Petrus till de som fick ett styng i hjärtat när de insåg sin synd: *"Omvänd er och låt er alla döpas i Jesu Kristi namn, så att era synder blir förlåtna. Då får ni den helige Ande som gåva. Löftet gäller er och era barn och alla dem som är långt borta, alla som Herren vår Gud kallar."* Den helige Andes gåva knyts till dopet. Löftet om syndernas förlåtelse och den helige Ande som gåva gäller både barn och vuxna. De ska alla känna Herren ”från den minste till den störste” som det heter i Jeremias profetia. *Alla som drivs av Guds Ande är Guds barn*, heter det, likaså: *Andens frukt ... är kärlek*,

glädje, frid, tålamod, vänlighet, godhet, trohet, mildhet, självbehärskning. Sådant är lagen inte emot. Den helige Ande verkar Andens frukter genom de troende liksom de inte visste av något bud, någon hotelse eller belöning.

Det är också den enda adekvata responsen på ett förbund med Gud vars innehåll är att han förlåter alla våra missgärningar och aldrig mer kommer ihåg våra synder. När han har gjort så mycket gott mot oss så vill vi gärna visa vår tacksamhet genom att följa Anden. *Målet är att vi ska leva värdigt Herren och behaga honom på alla sätt, genom att bära frukt i alla slags goda gärningar och växa i kunskapen om Gud.*
Amen

Låt oss be!

Herre Jesus Kristus, de troende har i alla tider väntat din ankomst. Du kom först med nåden och sanningen. Hjälp oss förbli i nåden och hålla oss till sanningen medan vi väntar din ankomst i härlighet vid tidens slut. Låt oss ledas av Anden så att vi blir rika på goda gärningar och växer till i kunskapen om Gud. Amen.